

Česká bioklimatologická společnost z. s.,

Sekretariát: Zemědělská 1, 613 00 Brno

I n f o r m a č n í z p r a v o d a j

pro členy Spolku

č. 48

Praha, prosinec 2018

Sestavil: RNDr. Jaroslav Střeščík, CSc.

Pro vydání této publikace byla využita dotace Akademie věd České republiky

ISSN 1212-3420

Vážené dámy a vážení pánové,

v době, kdy budete číst tato slova, už možná rok 2018 bude minulostí. Z pohledu naší Společnosti to však byl rok takřka výjimečný. Nebylo to dáno mimořádným suchem a minimálně velmi rozporuplnou diskusí jak ho řešit, či dokonce, jak se v médiích uvádělo, jak se suchem bojovat, ALE hlavně významností tohoto roku pro naši Společnost. Hlavně tím, že končilo období činnosti výboru. Jistě, že během čtyřletého působení bylo naší Společnost „vidět“, byly jsme aktivní v konferenční činnosti. Uspořádali jsme či jsme se podíleli na organizaci 12 konferencí. Zajišťovali jsme společně s Mendelovou univerzitou monitoring městského klimatu města Hradce Králové, podíleli jsme se na přípravě nové Technologické platformy ve spolupráci s Asociací pro vodu v krajině a tento návrh byl přijat. Mnozí z vás se na těchto aktivitách podíleli, věnovali jim svůj čas, bez ohledu na to, co často slyším, „co z toho budu mít“.

Pro naši další existenci je logicky důležité, aby se našli noví členové, a navíc aktivní. A toto je velký problém mnoha vědeckých společností. Nejsme jedíni, kde se stále snižuje počet členů. Při jednáních výboru jsme hledali vhodné řešení. Nenašli jsme zázračné řešení jak získat nové členy a současně jsme nechťeli zcela opustit poslání naší Společnosti s její historií a přínosy pro poznání. Před Valným shromážděním (dále VS) jsme se nakonec ve výboru shodli, že musíme zajistit pokračování Společnosti. Za toto rozhodnutí všem děkuji. 14. listopadu jsme toto rozhodnutí naplnili a hlasováním přítomných i těch co využili formu per

rollam, potvrdili další pokračováním naší Společnosti. Více je ve zprávě z jednání VS.

Jen stručně vzpomenu naše aktivity v roce 2018. Jak je tom již několik let, péči doc. Pavla Nováka, ale i dalších členů se uskutečnila již třicátá třetí konference „Aktuální otázky bioklimatologie zvířat“. Zde je vhodné připomenout, že se svým způsobem vrací aktivity naší Společnosti na Mendelovu univerzitu, tedy dříve Vysokou školu zemědělskou, kde působil prof. V. Novák, první předseda naší Společnosti a další její představitelé jako prof. V. Havlíček nebo doc. I. Uherecký. Za pomoc i finanční podporu všichni spoluorganizátoři poděkovali odboru výzkumu Ministerstva zemědělství.

Sucho je sále frekventovanější pojem, je to jistě správné, hrozí nám problémy s vodou. Proto jsme se s ostatním organizací podíleli na zajištění konference „Hospodaření s vodou v krajině“, která proběhla v Třeboní. Určitě není nadnesené hodnocení, že konference a její sborník měly pozitivní odezvu. Na prvním jednání nového výboru a při společném jednání výborů České a Slovenské bioklimatologické společnosti jsme se rozhodli opět v Třeboní uspořádat konferenci se stejným zaměřením tedy i názvem.

Metody monitoringu přírodního prostředí bylo téma naší další konference, kterou jsme organizovali v Lednici společně s Ústavem šlechtění a množení zahradnických rostlin Zahradnické fakulty MENDELU. Jak je již tradiční, podíleli jsme se i letos na organizování konference „Člověk ve svém pozemském a

kosmickém prostředí“. Významné je též, že ze všech konferencí byly vydány sborníky.

Vážené dámy a vážení pánové, děkuji vám za aktivitu nejen v roce 2018, ale v celém minulém období. Přeji vám krásné Vánoce a úspěšný rok 2019 a věřím, že bude také úspěšný pro naši Společnost.

Jaroslav Rožnovský

Valné volební shromáždění členů České bioklimatologické společnosti

Valné volební shromáždění členů ČBkS se konalo dne 14. listopadu 2018 v budově Mendelovy univerzity v Brně v průběhu semináře „Aktuální otázky bioklimatologie zvířat“. Důvodem pro volbu tohoto místa a data bylo očekávání, že se Valného shromáždění zúčastní i mimobrněnsí účastníci tohoto semináře, kteří by jinak, stejně jako ostatní členové, sotva vážili cestu do Brna pouze pro krátké zasedání. Přesto byla účast členů na semináři i na Valném shromáždění relativně nízká. Přítomno na VS bylo pouze 9 členů, z toho 4 z Brna. Dalších 12 členů využilo možnost hlasovat elektronicky.

Shromáždění řídil předseda Společnosti RNDr. Ing. Jaroslav Rožnovský, CSc. Po zvolení mandátové komise (doc. Sitar, ing. Fukalová) a volební komise (Ing. Knížková, doc. Havlíček) přednesl předseda krátkou zprávu o činnosti v končícím období a plán činnosti na další období. Hospodář RNDr. J. Střeštík, CSc., přednesl revizní zprávu za nepřítomné a omluvené revizorky. Ve zprávě o činnosti byl konstatován obecně malý zájem o členství v Bioklimatologické společnosti a ještě menší zájem

o výkon kterékoli funkce v ní. Nicméně v posledním roce vstoupili do Společnosti čtyři noví členové, což znamená, že počet členů po několika desetiletích opět mírně vzrostl. I tak ale zůstává, že s menším počtem členů je spojena celková menší aktivita a možnosti jejího finančního pokrytí, neboť z dotací je možno uhradit nejvýše 70% nákladů na určený projekt.

VS dále jednomyslně rozhodlo o udělení čestného členství doc. MUDr. Janu Sitarovi, CSc., předseda mu poděkoval za jeho dosavadní práci ve výboru. Taktéž poděkoval odstupujícím revizorkám ing. V. Kožnarové, CSc., a ing. L. Hájkové, PhD.

V diskuzi byla vznesena připomínka, že pro členy Společnosti, kteří nejsou výdělečně činní, je účast na konferencích finančně příliš náročná, neboť náklady jim nehradí zaměstnavatel. Výbor se touto otázkou bude zabývat s cílem najít způsob, jak těmto členům účast na konferencích usnadnit (jistě jen přednášejícím). Zmíněn byl dále způsob hodnocení publikační činnosti na vysokých školách a výzkumných ústavech, kde příspěvky na konferencích jsou hodnoceny velmi nízko a ta je také jedna z příčin malé účasti. V dalším budou zachovány názvy konferencí každý rok, jakožto série konferencí (nikoliv každý rok jiný název jako dosud), což by mohlo zvýšit prestiž příspěvků.

Poté byl tajnou volbou zvolen nový výbor Společnosti a jmenovitě předseda. Všichni navržení kandidáti dostali plný počet hlasů, což platí i pro hlasující elektronicky (12 členů). Počet členů výboru se pro další období zmenšil o jednoho, dosavadní předseda pokračuje ve své funkci i nadále.

Zpráva revizní komise

o výsledku hospodaření a účetní evidence

České bioklimatologické společnosti, z. s. ve funkčním období 2014–2018

Vzhledem k ukončení funkčního období výboru ČBkS k 26. 11. byla dne 6. 11. 2018 provedena revizní komisí ve složení Ing. Věra Kožnarová, CSc. a Ing. Lenka Hájková, PhD., závěrečná kontrola hospodaření a účetních dokladů ČBkS. Revizní komise v průběhu funkčního období provedla dvě kontroly – první zpráva byla podána 14. 5. 2016.

V rámci revize zkontrolovala komise správnost účetních dokladů a sestavení ročních účetních výkazů. Hospodář RNDr. Jaroslav Střeščík, CSc., zodpověděl dotazy komise a doložil k vysvětlení i další doklady.

Komise konstatovala, že finanční prostředky byly čerpány k zajištění úkolů ČBkS schválených AV. Účetnictví finančních prostředků vlastních i z dotací je vedeno v souladu s předpisy.

Komise má pouze připomínky k výzkumu probíhajícímu ve spolupráci s Magistrátem Hradce Králové a některými členy ČBkS. Aktivita je formálně po účetní stránce v pořádku. Dohody (monitoring městského mikroklimatu) jsou však uzavírány s ČBkS jako společností a ta následně uzavírá dohody o provedení práce s členy ČBkS. Komise proto doporučuje, aby činnost byla projednána valným shromážděním ČBkS.

Komise dále uložila hospodáři zařadit do vyúčtování chybějící doklad pro převod zůstatku z roku 2016.

Přes uvedené připomínky revizní komise doporučuje valnému shromáždění přijmout předloženou zprávu a výsledek hospodaření schválit.

Revizní komise:

Ing. Věra Kožnarová, CSc.

Ing. Lenka Hájková, PhD.

Praha 6. 11. 2018

Usnesení

Valné volební shromáždění členů ČBkS se konalo dne 14. listopadu 2018 v 10.30 hod. na Mendelově univerzitě v Brně za přítomnosti 9 členů, přičemž dalších 12 členů zaslalo hlasovací lístky elektronicky.

Valné shromáždění schvaluje:

- zprávu o činnosti ČBkS v minulém funkčním období, přednesenou odstupujícím předsedou Společnosti RNDr. Ing. J. Rožnovským, CSc.,
- zprávu revizní komise vypracovanou Ing. V. Kožnarovou, CSc., a Ing. L. Hájkovou, PhD., a udělení absolutoria odstupujícímu výboru,
- tajnou volbu nového výboru na období 2019–2022 a jmenovitě nového předsedu Společnosti RNDr. Ing. J. Rožnovského, CSc.,
- udělení čestného členství doc. MUDr. Janu Sitarovi, CSc.,
- plán činnosti ČBkS na období 2019–2022.

Příloha: Seznam členů výboru ČBKs zvoleného na období 2019–2022

- **předseda** RNDr. Ing. Jaroslav Rožnovský, CSc., pracoviště Mendelova univerzita Brno, Zemědělská 1, 613 00 Brno, tel. 724 185 617, e-mail: roznovsky@chmi.cz.

- **místopředsedkyně** RNDr. Eva Marková, CSc., tel. 603 277 589, e-mail: eva.radec@seznam.cz.

- **hospodář a organizační tajemník** RNDr. Jaroslav Střeščík, CSc., tel. 223 002 370, e-mail: jstrpraha@gmail.com.

- Doc. Ing. Hana Středová, PhD, pracoviště Mendelova univerzita Brno, Zemědělská 1, 613 00 Brno, tel. 545 132 408, e-mail: hana.stredova@mendelu.cz.

- Prof. Ing. Ilja Vyskot, CSc., pracoviště Mendelova univerzita Brno, Zemědělská 1, 613 00 Brno, tel. 545 136 284, e-mail: vyskot@mendelu.cz.

- Doc. MVDr. Pavel Novák, CSc., tel. 603 783 765, e-mail: novak.pavel@email.cz.

Revizní komise:

- Ing. Tomáš Středa, PhD., pracoviště Mendelova univerzita Brno, Zemědělská 1, 613 00 Brno, tel. 545 133 305, e-mail: tomas.streda@mendelu.cz .

- RNDr. Mojmír Kohut, CSc.

Konference Člověk ve svém pozemském a kosmickém prostředí 2018

Ve dnech 22. – 24. května 2018 se v hotelu Rozkoš v České Skalici, na břehu stejnojmenné přehradní nádrže, uskutečnila již 39. interdisciplinární konference „Člověk ve svém pozemském a kosmickém prostředí“. Konference se opět konala mimo Úpici, protože v Úpici v současné době prakticky nejsou žádné ubytovací možnosti. Toto střídání míst konání konference se osvědčilo, účastníci tak mají možnost poznat více zajímavých míst v naší zemi, především ve východních Čechách. Náklady na pobyt přitom nejsou podstatně vyšší, než bývaly v Úpici.

Konferenci pořádala Hvězdárna v Úpici ve spolupráci s Komisí pro otázky životního prostředí AV ČR, Českou astronomickou společností, Českou bioklimatologickou společností, Českou lékařskou společností J. E. Purkyně – Spolkem lékařů v Trutnově, Jednotou českých matematiků a fyziků a Sdružením pro podporu astronomických pozorování. Hlavním garantem akce byla Hvězdárna v Úpici.

Konference se zúčastnilo cca 26 odborníků z různých zainteresovaných oborů i zájemců o probíranou tematiku. Zaznělo na ní 22 referátů z oblasti astronomie, přístrojové techniky, geofyziky, meteorologie, ekologie a pedagogiky.

První blok jednání byl již tradičně věnován novinkám a zajímavostem v astronomické pozorovací technice, s nimiž seznámili

přítomné stejně jako v předchozích letech pracovníci Ústavu fyziky plazmatu AV ČR, v. v. i. – Toptec Turnov (Z. Rail, Z. Melich a další). Za ním následovala astronomická tematika, věnovaná mj. přístrojům (R. Mrllák) a především historii astronomie u nás v souvislosti s výročím 100 let Československa a České republiky a 101 let České astronomické společnosti (M. Bělík, M. Lehký).

Zajímavé příspěvky obsahoval blok meteorologický – o vlivu sluneční aktivity na troposféru (J. Laštovička), o výskytu extrémních teplot v Klementinu (J. Střešík), o výskytu mrazů v dubnu a v květnu (L. Hájková a V. Kožnarová) a o podmínkách vzniku smogu (M. Novák). V dalším pak tradiční cestovatelsko geologické téma s mnoha obrázky, letos o vulkanickém pohoří ve Francii, (B. Šreinová), a téma zemětřesení, konkrétně neobvyklé zemětřesení u Hlučína v r. 2017 (J. Zedník).

Nechyběly ani příspěvky pojednávající o úplném zatmění Slunce 21. 8. 2017 (R. Mrllák) a o projevech slunečního zatmění v ionosféře (P. Koucká a kolektiv). A konečně z pedagogiky o dědičnosti závislostního chování (P. Kachlík) a Montessori vzdělávacím systému (A. Tichá).

Zajímavá byla i večerní přednáška D. Bílka „Krkonoše z letadla“ pojednávající o problematice ochrany životního prostředí v národním parku.

Ve volném odpoledni pak měli účastníci možnost využít volný čas podle vlastního uvážení, nejvíce k návštěvě místních památek na pobyt Boženy Němcové.

Odbornou úroveň konference lze i přes nižší počet účastníků hodnotit jako velmi vysokou, po každém referátu následovala vysoce kvalifikovaná diskuse.

Z konference bude vydán sborník.

Jaroslav Střeščík

Konference „Aktuální otázky bioklimatologie zvířat 2018“

Česká bioklimatologická společnost ve spolupráci s Agronomickou fakultou Mendelovy univerzity v Brně, Výzkumným ústavem živočišné výroby, Ministerstvem zemědělství a Českou biologickou společností, pobočkou v Brně uspořádaly již 33. ročník vědecké konference s mezinárodní účastí „Aktuální otázky bioklimatologie zvířat 2018“. Podle programu bylo předneseno 21 referátů a vystaveno 5 posterů, které vyslechlo a zhlédlo 64 účastníků. Přednesené referáty a vystavené postery byly obsahově zaměřeny na širokou problematiku, a to od změny podnebí a extrémů počasí ve vazbě na zvířata v chovech i volně žijící, dále na problematiku welfare. Svým způsobem na projevy počasí navazovaly výsledky studií a hodnocení mikroklimatu stájí, jeho měření a posouzení vlivu na chovaná zvířata, možnosti technického řešení řízení mikroklimatu. Byly uváděny výsledky z výzkumu zaměřeného na výživu zvířat a hygienické aspekty chovů, etologické podmínky, výskyty chorob, parazitů apod.

Účastníci konference tak byli seznámeni s novými poznatky získanými z řešení vědeckovýzkumných úkolů na pracovištích univerzit, výzkumných ústavů, ale i firem v České i Slovenské republice. Za pozitivní

jev je možné brát skutečnost, že ve většině příspěvků byla zdůrazněna vzájemná interakce mezi prostředím a organismem hospodářských i volně žijících zvířat. Této problematice byla věnována i podstatná část diskusí mezi účastníky, a to hlavně o přestávkách, protože vlastní program přednášek byl časově velmi napjatý. Přínosem konference je vytvoření nejen společného setkání, ale také podmínek pro velmi přínosné diskuse mezi vědeckými, odbornými pracovníky a na straně jedné a pracovníky ve veterinární správě i chovateli na straně druhé.

Z konference byl vydán recenzovaný sborník „Aktuální otázky bioklimatologie zvířat 2018“ o rozsahu 88 stran s příspěvky přednesenými na konferenci, tedy s nejnovějšími poznatky v zoobioklimatologii. V tomto pohledu jde o podklady, které udávají směr pro nové technologie apod.

Účastníci konference ocenili finanční dotaci od Ministerstva zemědělství a poskytnutí konferenčních prostor Agronomickou fakultou Mendelovy univerzity v Brně. Poskytnuté finanční prostředky byly využity na administrativní zajištění konference, úhrady činnosti lektorů, pokrytí nákladů na vydání publikace a občerstvení účastníků. Toto uvádím proto, že tato konference je již asi jedna z mála nejen v ČR, kde účastníci neplatí vložné. Je to určitě dáno aktivitou a obětavostí doc. Pavla Nováka a jeho nejbližších spolupracovníků.

O kladném hodnocení konference svědčí vyjádření účastníků, aby se v tématu konference dále pokračovalo a byla v druhé polovině roku 2019 uspořádána 34. konference k problematice aktuálních otázek v oboru zoobioklimatologie. Těšíme se na setkání v roce 2019.

Jaroslav Rožnovský

Činnost ČBkS, z. s., v roce 2019

Činnost ČBkS, z. s., bude i v roce 2019 částečně financována státem prostřednictvím Rady vědeckých společností, složky Akademie věd, formou dotace jednotlivých projektů. Těžištěm činnosti Společnosti budou tedy následující projekty:

Projekt **I/19** – Vydání Zpravodaje č. 49 pro členy ČBkS, z.s., odborného informativně-organizačního obsahu v hraničním vědním oboru bioklimatologie všech tří skupin – člověka, rostlin a zvířat – v nákladu 50 výtisků o rozsahu cca 20 stran. Zpracovatelem projektu je RNDr. Jaroslav Střeščík, CSc.

Projekt **II/19** – Pořádání pravidelné, v pořadí již jubilejní 40. konference „Člověk ve svém pozemském a kosmickém prostředí“. Konference se bude konat stejně jako v loňském roce v hotelu Rozkoš v České Skalici, ve dnech 21. – 23. května 2019. Zpracovatelkou a realizátorkou projektu je RNDr. Eva Marková, CSc. Informace a přihlášky: mullerova@obsupice.cz. Podrobnější informace jsou na [www stránkách http://www.obsupice.cz](http://www.obsupice.cz) → seminář, kde bude i elektronický formulář přihlášky. Přihlášku i s abstraktem bude nutno poslat do 31. 1. 2019.

Projekt **III/19** – Pořádání konference „Hospodaření s vodou v krajině“. Konference se bude konat ve druhé polovině června 2019, opět v Třeboni jako konference se stejným názvem v roce 2018 (byla bez dotace od AV ČR). Tato volba dává základ sérii konferencí na stejné téma

v dalších letech. Zpracovatelem a realizátorem projektu je RNDr. Ing. Jaroslav Rožnovský, CSc., e-mail: roznovsky@chmi.cz , telefon 724 185 617. Na této adrese budou k dispozici informace a přihlášky. Budou též na webových stránkách Společnosti, <http://www.cbks.cz> . Přihlášeným účastníkům bude zaslán podrobný program.

Projekt **IV/19** – Vydání publikace „Aktuální otázky bioklimatologie zvířat 2019“. V této publikaci budou uveřejněny příspěvky účastníků stejnojmenného semináře, který se bude konat v Brně v listopadu nebo v prosinci 2019 v budově Mendelovy univerzity v Brně, Zemědělská 1. Zpracovatelem a realizátorem projektu je Doc. MVDr. Pavel Novák, CSc. Informace a přihlášky na seminář: Doc. MVDr. Pavel Novák, CSc., e-mail: novak.pavel@email.cz, tel. 603 783 765, nebo RNDr. Ing. Jaroslav Rožnovský, CSc., e-mail: roznovsky@chmi.cz , telefon 724 185 617.

Podle novelizovaných směrnic pro dotace se pořádání konference nebo semináře a vydání sborníku považuje pro účely poskytování dotací za dvě samostatné akce. ČBkS z. s., se samozřejmě bude podílet také na publikování přednesených referátů na konferencích v rámci projektů II a III a na pořádání semináře, z něhož budou příspěvky publikovány v rámci projektu IV.

V roce 2019 se počítá ještě s menší konferencí (seminářem) na přelomu března a dubna, bez dotace od AV ČR. Seminář bude věnován fenologii, což je problematika v posledních letech poněkud opomíjená. Místo není dosud určeno, předběžně se počítá s jižní Moravou. Dále je plánovaná významnější česko-slovenská bioklimatologická konference, která se tradičně bude konat v první polovině září 2019. Spolupořadatelem

bude mj. Slovenská bioklimatologická spoločnosť. V roce 2019 se počítá s pořádáním v České republice, místem konání bude předběžně Broumov (klášter). Bližší informace budou na webových stránkách Společnosti nebo u realizátora projektů, jímž je RNDr. Ing. Jaroslav Rožnovský, CSc., e-mail: roznovsky@chmi.cz , telefon 724 185 617.

Jubilanti v roce 2018

Přejeme všem našim jubilantům hodně zdraví a spokojenosti

= 65 let =

Kohut Mojmír RNDr. PhD. 24. 4. 1953

= 75 let =

Čech Jiří RNDr. 2. 8. 1943

Kott Ivan ing. 18. 8. 1943

= 86 let =

Sitar Jan Doc. MUDr. CSc. 14. 9. 1932

= 87 let =

Daniel Milan RNDr. CSc. 14. 6. 1931

= 90 let =

Krečmer Vladimír Ing. CSc. 22. 1. 1928

Skuhravý Václav Dr. CSc. 1. 4. 1928

= 91 let =

Valníček Boris RNDr. DrSc. 11. 4. 1927